

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Β ΛΥΚΕΙΟΥ

ΣΑΒΒΑΤΟ 25 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2026

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ (ΠΡΟΕΤΙΜΑΣΙΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ)

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

Θέμα Α1

Δώστε σύντομα το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

- α. Συνθήκη Κιουτσούκ-Καϊναρτζή
- β. διχοτόμηση του χαρτονομίσματος
- γ. κλήρινγκ

Μονάδες 15

Θέμα Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη:

1. Η σταφιδική κρίση στην Ελλάδα στα τέλη του 19ου αιώνα και στις αρχές του 20ού προκάλεσε μεγάλο ρεύμα μετανάστευσης προς την Αμερική.
2. Τη δεκαετία της Ελληνικής Επανάστασης τα παραδοσιακά ναυτικά κέντρα γνώρισαν μεγάλη ακμή.
3. Η σημασία του εμπορίου για την Ελλάδα ήταν μεγάλη γιατί συνέβαλε στην αντιμετώπιση του επισιτιστικού προβλήματος.
4. Οι νόμοι του 1907 επέτρεπαν στην εκάστοτε ελληνική κυβέρνηση να απαλλοτριώνει μεγάλες ιδιοκτησίες και να τις διανέμει στους ακτήμονες.
5. Τον Μάρτιο του 1922 τα δημοσιονομικά δεδομένα της Ελλάδας βρίσκονταν σε πολύ καλή κατάσταση.

Μονάδες 10

Θέμα Β1

- α. Ποια ήταν τα αποτελέσματα του ΔΟΕ; (μον. 5)
- β. Ποια ήταν τα δημόσια έργα που έγιναν στο λεκανοπέδιο της Αττικής μετά την έλευση των προσφύγων; (μον. 5)

Μονάδες 10

Θέμα Β2

- α. Τι γνωρίζετε για την Εθνική Τράπεζα (έτος ίδρυσης, μέτοχοι, πρώτο διοικητής, δραστηριότητα); (μον. 8)
- β. Ποια ήταν η οικονομική πορεία της Ελλάδας κατά τον μεσοπόλεμο; (μον. 7)

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Θέμα Γ1

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αξιοποιώντας τις παρακάτω πηγές να αναφερθείτε στα προϊόντα τα οποία εξήγαγε το ελληνικό κράτος το διάστημα 1833-1913.

Μονάδες 25

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Α

[...] Την πρώτη θέση είχε η σταφίδα, που από μόνη της πλησίαζε σε αξία το 50% των συνολικών εξαγωγών, για να το ξεπεράσει μετά το 1865, όταν εμφανίζεται στις διεθνείς αγορές ως χώρα μονοεξαγωγική. Μάλιστα στην περίοδο 1857-1891 η αξία των εξαγωγών αυξάνεται με μέσο ετήσιο ρυθμό περίπου 7% και το ποσοστό εμπορευματοποίησης αγγίζει το 100%, αφού όλες οι παραγόμενες ποσότητες εξαγονται. Πάντως, είναι αξιοσημείωτο ότι την ίδια περίοδο, ο όγκος των εξαγωγών αυξάνεται πολύ πιο γρήγορα από την αξία των εξαγωγών, γεγονός που πρέπει να σχετίζεται με την επέκταση της καλλιέργειας σε εδάφη κατώτερης ποιότητας. Σε κάθε περίπτωση, η σημασία του συναλλάγματος που εισέρρεε στη χώρα από τις εξαγωγές σταφίδας υπήρξε πρωταρχική για τα καχεκτικά δημόσια οικονομικά του κράτους για όλον τον 19^ο αιώνα.

Βασίλης Πατρώνης, Ελληνική Οικονομική ιστορία, Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα, www.kallipos.gr

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Β

ΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΕΡΓΑΣΜΕΝΩΝ ΔΕΡΜΑΤΩΝ

Πιο θεαματική απ' όλες τις άλλες είναι η πτώση των εξαγωγών των κατεργασμένων δερμάτων· εδώ είναι κυρίως που η αδυναμία των ελλήνων κατασκευαστών να διαφοροποιηθούν αισθητά από την παραδοσιακή βιοτεχνία της ευρύτερης περιοχής αποδεικνύεται αποφασιστικός παράγοντας. Πράγματι οι μέθοδοι κατεργασίας δεν διαφέρουν ουσιαστικά, ανάμεσα στα μεγάλα καταστήματα της Ερμούπολης και τα άλλα μικρότερα βυρσοδεψεία που φυτρώνουν λίγο - πολύ παντού, κατά τη δεκαετία του 1880, στα νησιά του Αιγαίου, και κυρίως στη Χίο, τη Σάμο και τη Μυτιλήνη. [...] Από την άλλη μεριά, οι εξαγωγές δερμάτων στη Ρουμανία, που απορροφούσε μεταξύ 1877 και 1882 το 25-33% του συνόλου των εξαγωγών, εκλείπουν εντελώς «ένεκα του επιβληθέντος βαρέος δασμού» (από τα μέσα της δεκαετίας του 1880).

(Γενικότερα, η μείωση των ανταλλαγών με τη χώρα αυτή αποδίδεται επίσης και στην παρακμή, αριθμητική και οικονομική, των ελληνικών παραιοκίων που άνθιζαν κάποτε στα αστικά κέντρα των παραδουνάβιων περιοχών.)

Χρ. Αγγριαντώνη, Οι απαρχές της εκβιομηχάνισης στην Ελλάδα τον 19^ο αιώνα, Ιστορικό Αρχείο Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος, Αθήνα 1986., σσ. 267-268

Θέμα Δ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται να παρουσιάσετε τις συνέπειες των βαλκανικών πολέμων (1912-1913) στην οικονομία και την εθνολογική σύσταση.

Μονάδες 25

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Α

Οι Βαλκανικοί πόλεμοι, συνδυάζοντας στην τελική τους φάση τον αγώνα των Κρητικών και των Μακεδόνων για την ανεξαρτησία τους, είχαν και για τους δύο αγώνες αίσιο τέλος. Εκτός από τη Μακεδονία και την Κρήτη, η Ελλάδα αυξήθηκε εδαφικά στην Ήπειρο και κατέληξε να ελέγχει στην ουσία πολυάριθμα ελληνόφωνα νησιά. Σε τελική ανάλυση αύξησε το έδαφός της κατά 68% (από 64.786 σε 108.762 τετραγωνικά χιλιόμετρα) και τον πληθυσμό της από περίπου 2.700.000 σε 4.800.000 κατοίκους. [...] Το επίτευγμα της Ελλάδας [...] ήταν εκπληκτικό. [...]

Το 1914 τα έσοδα έφτασαν τα 204 εκατομμύρια δραχμές, από τα οποία τα 72 εκατομμύρια προέρχονταν από τις νέες επαρχίες. Επιπλέον, η Ελλάδα απέκτησε μεγαλύτερη έκταση καλλιεργήσιμης γης (από 8.600.00 στρέμματα το 1911 έφτασε στα 13.300.000 το 1914), ενώ η αξία της αγροτικής παραγωγής ανέβηκε από 262 εκατομμύρια δραχμές το 1912 στα 413 εκατομμύρια το 1914.

Αν όμως αυτά τα κέρδη ήταν σταθερά, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν συνοδεύονταν και από σοβαρά προβλήματα. Τα εκτεταμένα βόρεια σύνορα [...] ήταν δύσκολο να προστατευτούν. Επιπλέον η Ελλάδα είχε αποκτήσει και ένα ευρύ τμήμα μη ελληνικού (μη υπαγόμενου στο Πατριαρχείο) πληθυσμού. Στο ελληνικό κομμάτι της Μακεδονίας ζούσαν μόνο 528.000 Έλληνες απέναντι σε 465.000 μουσουλμάνους. Στα εδάφη που είχαν κερδηθεί στην Ήπειρο ζούσαν 166.000 Έλληνες, 38.000 μουσουλμάνοι και 10.000 Εβραίοι και Βλάχοι. [...] Το 1914 ζούσαν στην Ελλάδα περίπου 750.000 άτομα που δεν ανήκαν στο ελληνικό στοιχείο. Οι περισσότεροι κατοικούσαν κατά μήκος των μακρών βορείων συνόρων και επομένως αποτελούσαν απειλή σε περίπτωση πολέμου.

Douglas Dakin, Η ενοποίηση της Ελλάδας (1770-1923), μετάφραση Α. Ξανθόπουλος, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, β' έκδοση, Αθήνα 1984, σελ. 303-304.

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Β

Η επέκταση των ορίων της χώρας επέδρασε θετικά στη διεθνή θέση και ισχύ της, διότι αυξήθηκε σημαντικά η στρατηγική της αξία και το στρατηγικό της βάθος, με την εδαφική της επέκταση αλλά και με την ολοκλήρωση του ελέγχου του Αιγαίου. Επίσης, επέδρασε θετικά και στην οικονομία της, γιατί με την πάροδο του χρόνου έγινε ισχυρότερη, λόγω της σημαντικής ενισχύσεως από νέες πλουτοπαραγωγικές πηγές και με πολυάνθρωπο και ικανότατο ανθρώπινο δυναμικό. Η τόνωση αυτή της οικονομίας είχε ευνοϊκές και άμεσες επιπτώσεις στην ισχύ της χώρας, αλλά και στο βιοτικό επίπεδο των Ελλήνων, το οποίο άρχισε πλέον να παρουσιάζει αισθητή βελτίωση.

ΓΕΣ, Βαλκανικοί πόλεμοι 1912-1913, Συνοπτική Στρατιωτική Ιστορία υπό αντιστράτηγου Γεωργίου Δ. Λιάκουρη, 2012, σελ. 61

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Γ

Παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα, με το τέλος των Βαλκανικών πολέμων, ήταν βαριά χρεωμένη, η οικονομία της παρουσίασε κάποιο δυναμισμό. Ο δυναμισμός αυτός φάνηκε: (α) στη σταθερότητα της δραχμής, που διατήρησε την ονομαστική της αξία καθ' όλη τη διάρκεια των πολεμικών επιχειρήσεων, (β) στην αύξηση των καταθέσεων στην Εθνική Τράπεζα και των αποθεμάτων χρυσού, (γ) στη διατήρηση του ισοζυγίου πληρωμών στο εξωτερικό εμπόριο και στη σχετική σταθερότητα των εισοδημάτων που προερχόταν απ' αυτό, και (δ) στη σταθερότητα των δημοσίων εσόδων.

Αθανάσιος Βοζίκης, εισήγηση στην Ε' Ημερίδα Ιστορίας Στρατιωτικής Ιατρικής με θέμα «Βαλκανικοί πόλεμοι 1912-13: Η συμβολή του Υγειονομικού στο νικηφόρο αποτέλεσμα», δημοσιευμένη στην Ιατρική Επιθεώρηση Ενόπλων Δυνάμεων, τόμος 1, τεύχος 1, 2013, σελ. 216-7

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ